

นิทรรศการภาพถ่ายเพื่อศิลปะและการศึกษา

The Exhibition of Artistic and Instructional Photography

โดย เชาว์ จงมั่นคง

Chow Chongmankhong

ISBN 974-600-179-5

Rajabhat Bangkok Art Museum Foundation

ณ หอศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ กรุงเทพมหานคร

AT THE SILPAKORN UNIVERSITY ART GALLERY, WANG THA PRA, BANGKOK

4-18 ตุลาคม 2526 ทุกวัน เวลา 9.00 น. - 19.00 น. October 4-18, 1983 from 9.00 a.m. - 7.00 p.m.

วันหยุดราชการ ปิดเวลา 16.30 น.

On public holidays from 9.00 a.m. - 4.30 p.m.

นิทรรศการภาพถ่ายเพื่อศิลปะ
และการศึกษา

โดย เชาว์ จงม้นคง

ณ หอศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ

๔-๑๘ ตุลาคม ๒๕๒๖

Rama IX Art Museum Foundation

THE EXHIBITION OF ARTISTIC AND
INSTRUCTIONAL PHOTOGRAPHY

BY CHOW CHONGMANKHONG

AT THE SILPAKORN UNIVERSITY ART GALLERY,
WANG THA PRA
OCTOBER 4-18, 1983

๔ บุนนาค
หอศิลปะแห่งวังท่าพระ
RAMA IX ART MUSEUM FOUNDATION

๔๐๒-๐๑๕๔-๑๐-๑๙๙๓

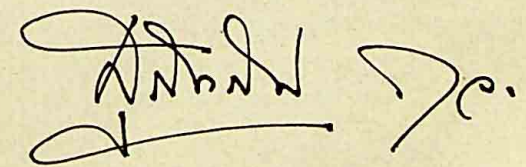
B-CAT-2-0089

อภิชนทานการจาก

CON-tempus
THE SILPAKORN FINE ART CENTER

มหาวิทยาลัยศิลปากร มีนโยบายที่จะส่งเสริมศิลปะทุกสาขา เพื่อเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับศิลปะ
สาขาต่าง ๆ ต่อประชาชนผู้สนใจอย่างกว้างขวาง ศิลปะการถ่ายภาพเป็นศิลปะอีกแขนงหนึ่งที่ได้
พัฒนาอย่างรวดเร็ว ทั้งด้านฝีมือและเทคโนโลยี การถ่ายภาพนอกจากจะเป็นการแสดงออกซึ่ง
เป็นศิลปะแขนงหนึ่งแล้ว การถ่ายภาพยังนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตและธุรกิจต่าง ๆ อีกเป็นจำนวนมาก

มหาวิทยาลัยศิลปากรเห็นถึงความสำคัญและควรส่งเสริมให้ศิลปะในด้านถ่ายภาพได้
แพร่หลายและมีผลงานให้ประชาชนที่สนใจได้ชม จึงได้จัดนิทรรศการถ่ายภาพเพื่อศิลปะและการ
ศึกษาของ คุณเชาว์ จงม้นคง Hon. FPST ช่างภาพซึ่งได้ประสพผลสำเร็จในการสร้างงานด้าน
ถ่ายภาพในประเทศไทยและรวมทั้งต่างประเทศ ในการแสดงครั้งนี้มหาวิทยาลัยศิลปากร
เห็นว่านิทรรศการถ่ายภาพเพื่อศิลปะและการศึกษา ของ คุณเชาว์ จงม้นคง จะยังประโยชน์ใน
การให้การศึกษาศิลปะสาขาภาพถ่ายแก่ประชาชน ตลอดจนนักศึกษาที่กำลังศึกษาวิชาในสาขานี้
รวมทั้งเป็นการส่งเสริมศิลปะในสาขาภาพถ่ายให้ได้มีโอกาสแสดงผลงานและแนวความคิดต่อ
สาธารณชน ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายของมหาวิทยาลัยศิลปากร ซึ่งยึดถือและปฏิบัติตลอดมา

ศาสตราจารย์หม่อมเจ้าสุภัทรดิศ ดิศกุล

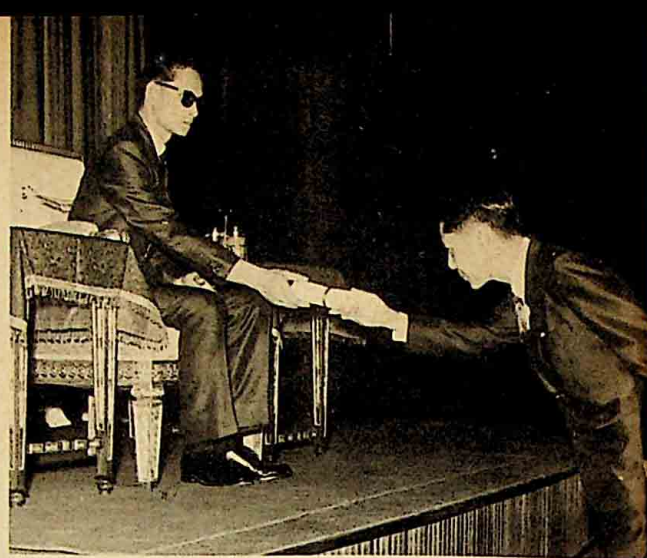
อธิการบดี มหาวิทยาลัยศิลปากร

มหาวิทยาลัยศิลปากร
กรุงเทพฯ

ศิลปกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยศิลปากร

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมพระราชทานประกาศนียบัตรเกียรตินิยม Hon. FPST ของสมาคมถ่ายภาพแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ แก่ นายเชาว์ จงม้นคง เมื่อพุทธศักราช ๒๕๑๒ ณ กรมประชาสัมพันธ์

Mr. Chow Chongmankhong receives the certificate of Hon.-FPST (Conferred by The Photographic Society of Thailand, under The Royal Patronage of H.M. The King) from H.M. The King in 1968

เชาว์ จงม้นคง

การศึกษา

๒๔๘๓-๒๔๘๔

ปัจจุบัน :

เกียรตินิยม

เกิด ๓๑ มีนาคม ๒๔๖๓

โรงเรียนอัสสัมชัญ กรุงเทพฯ
ธุรกิจทางถ่ายภาพ

พักผ่อน วังเวียงจากงานอาชีพ

๒๔๘๓ A.R.P.S. (อังกฤษ)
๒๔๘๖ E. FIAP (สวิตเซอร์แลนด์)
๒๔๘๘ HON.FPST. (ไทย)
๒๔๘๘ HON. MPC (ฮ่องกง)
๒๔๘๘ HON. MCE (ฟิลิปปินส์)
๒๔๘๘ HON. FBPC. HON. EBPC (ไทย)

งานประพันธ์แปลเรียบเรียงและทำคำบรรยาย

Standard Bangkok Magazine

(Bangkok World รายสัปดาห์)
ตุลาคม ๒๔๘๔-กุมภาพันธ์ ๒๔๘๕)
Agfacolor Dr. Heinz Berger
Fuji Processing manual:
Fujichrome film proces Cr 56,
Fujicolor paper resin-coated Type 890,
process Cp-21

ทำคำบรรยายภาษาไทย : สไลด์สีชุดส่งมาจาก Washinton D.C. ถ่ายโดย Fred Maroon เสนอฉายเนื่องในงานฉลองสหรัฐอเมริกา ๒๐๐ ปี ณ A.U.A.

หนังสือ : เทคนิคการถ่ายภาพ
คู่มือสร้างสรรภาพด้วย การถ่ายภาพลวดลาย, การถ่ายภาพสัมพันธ์มนุษย์, การถ่ายภาพพิเศษเจริญ
นักเขียนประจำสมาคมถ่ายภาพพิเศษเจริญ

ตำแหน่งกิตติมศักดิ์

๒๔๐๒-๒๔๐๓ เฮอร์คิวลีส เลขาธิการ อุปนายก
รักษาการแทนนายก ที่ปรึกษา สมาคมถ่ายภาพแห่งประเทศไทย
ในพระบรมราชูปถัมภ์
๒๔๐๓ ผู้ก่อตั้งศูนย์ถ่ายภาพพิเศษเจริญ กรุงเทพฯ
๒๔๐๔ วิศวสัมพันธ์ ราชสมาคมถ่ายภาพแห่งประเทศไทย (RPS)
๒๔๐๕ ที่ปรึกษาทางถ่ายภาพโรงเรียนนานาชาติ กรุงเทพฯ
๒๔๒๓-๒๔๒๔ ผู้ริเริ่มการ นานกสมาคมถ่ายภาพพิเศษเจริญ กรุงเทพฯ
๒๔๒๔ ที่ปรึกษา กรรมการปฏิบัติภารกิจ วิทยากร งานแสดงนิทรรศการ
และการพิมพ์ที่ ๕๒ ของมหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์

บรรยายเป็นวิทยากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหิดล
มหาวิทยาลัยรามคำแหง
มหาวิทยาลัยศิลปากร
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา วิทยาเขตอุเทนถวาย
วิทยาลัยเทคนิคกรุงเทพฯ
วิทยาลัยกรุงเทพ
วิทยาลัยอัสสัมชัญ บริหารธุรกิจ
โรงเรียนกิตติพาณิชย
INTERNATIONAL SCHOOL
A.U.A. และ สโมสรโรตารีนครปฐม

อบรมศิลปวิทยาการให้แก่:

สถานีโทรทัศน์ กองทัพบก และช่อง ๕ ฯลฯ
แผนกห้องมืด สำนักข่าวสารอเมริกา
U.S.O. (ศูนย์ช่วยเหลือ กองทัพสหรัฐ) ฝ่ายประชาสัมพันธ์ สมาคม
วางแผนครอบครัว แผนกข่าว ฟิล์มฟูจิ ฯลฯ
เป็นอนุกรรมการบัญญัติศัพท์สาขาวิชาการถ่ายภาพ

CHOW CHONGMANKHONG

Born : 31 March 1920

Education : 1930-1936 Assumption College

Vocation : 1950-1981 Professional Photo-grapher

Distinction : 1960 A.R.P.S. (London)

1963 E.FIAP (Berne)

1968 HON.FPST (Bangkok)

1972 HON.MPC (Hongkok)

1974 HON.MCE (Manila)

1982 HON.FBPC & (HON.
EBPC
(Bangkok)

Author of : Photographic Article-Standard Bangkok

Magazine, Weekly

(English Oct1971-Feb1972)

My way on photo techniques (Thai)

Picture creating manual "

Pictorial Photography "

Taking pattern-design photos "

Taking pictures of people "

Pictorial Composition "

Captions in Thai for slides taken by Fred
Manroon-presented for the U.S.A. bicen-
tenial celebration in 1976 at A.U.A.

Translation English to Thai :-

Agfacolor : by Dr. Heinz Berger
Fuji processing manual:Fujichrome
film processing Cr-56
Fujicolor paper resin-Coated type-
890 process Cp-21
Regular writer-Bangkok pictorialists
circle bi-monthly bulletin
Etc.

A member of the royal institute sub-

committee in regulation of photographic
terms

1959-1974 Hon.Treasurer, secretary, vice-president,
acting - president & adviser of the
photographic society of Thailand-under
the patronage of H.M.The King

1968-1981 founder, chairman of the Bangkok
pictorists circle

1972 oversea correspondent of R.P.S.

1976 Photographic adviser, the interna-
tional school, Bangkok

1982 Adviser, Committee, Demonstrator
of the Exhibition of photography &
Printing'82 -Sponsored by Chulalong-
korn University

Lectures Re- At:Chulalongkorn UNIV. Thammasat
nered UNIV. Kasetsart UNIV.

(Topic-Pho- Mahidol UNIV. Ramkhamhaeng UNIV.
tography) Slipakorn UNIV.

Sri Nakarinwirot UNIV. (Prasanmit)
King Mongkut's Institute of Tecnology
North Bangkok

College of Technology & Vocational
Education-Uthane Thawai

Bangkok Technical Institute, Bangkok
College,

Assumption Business Administration
College

Kitti Commercial College, Interna-
tional School

A.U.A., Rotary Club-Nakhorn Pat-
hom

Army T.V. & Channel 9 T.V. Station
Etc.

Photogra- United States information service-
phic course darkroom Div. USO (u.s. army recreation
training to : center), family planning association,
and sales division-fuji film etc.

Vocation : Professional Photographer 1950-
1981

Present : Retired

บนเส้นทางอันยาวนาน

เชาว์ จงมั่นคง

ที่ปรึกษา และอดีตนายกสมาคมถ่ายภาพพิศเจริญ กรุงเทพฯ

ตั้งแต่ยังอยู่ในวัยเรียนก็ได้สนใจวิทยุ พอจบการเรียนเมื่อสี่สิบกว่าปีก่อนก็ได้ไปฝึกเรียนการซ่อมและประกอบวิทยุ ต่อมาไม่กี่ปีก็การแพร่ภาพทางโทรทัศน์เริ่มมีบทบาทอันสำคัญที่สหรัฐอเมริกา และเห็นว่าการถ่ายทอดรายการด้วยกล้องโทรทัศน์ต้องอาศัยการถ่ายภาพ นับแต่นั้นเป็นต้นมาข้าพเจ้าก็ได้เบนความสนใจไปสู่การถ่ายภาพเพื่อที่จะสอดคล้องกับการซ่อมโทรทัศน์อันจะเกิดขึ้นในภายภาคหน้า นี่แหละคือจุดเริ่มต้นในการพัวพันกับการถ่ายภาพในกาลต่อมาสืบเนื่องเป็นเวลานานจนสลัดอาชีพทางวิทยุโดยสิ้นเชิงในที่สุด

ข้าพเจ้าเริ่มถ่ายภาพด้วยกล้องบ็อกซ์ราคากล้องละสองสามบาท ถ่ายรูปญาติโยมที่บ้านรวดเร็วหมดม้วนในทันที จากอิทธิพลในการเป็นสมาชิกของราชสมาคมถ่ายภาพอังกฤษ เมื่อ ๒๔๕๑ ก็ได้ตั้งคั่นลองถ่ายภาพพิศโทเรียลกับเขาบ้าง สมัยนั้นสมาคมถ่ายภาพในเมืองไทยยังไม่มีสักแห่ง เน้นอนาคารถ่ายภาพภาษาไทยก็หาไม่ได้สักเล่มเช่นกัน เลยต้องพึ่งตำราภาษาอังกฤษ จะหาทางพึ่งพาอาศัยใครก็แสนยาก ได้แต่ฝึกฝนตนเอง ล้มลุกคลุกคลานอยู่หลายปีถึงได้พอรู้เรื่องการถ่ายภาพพิศโทเรียล และเข้าใจดีขึ้นเป็นลำดับ

ในระยะแรกข้าพเจ้าชอบถ่ายภาพเกี่ยวกับหมอก ๆ ควัน ทั่วทัศนียภาพในลักษณะแนวพิศโทเรียลดั้งเดิม (Conventional Pictorialism) ภาพถ่ายพิศโทเรียลคือภาพถ่ายคล้ายกับภาพวาดมีเรื่องราวเด่นชัด เห็นจริง เห็นจัง ดูง่ายเข้าใจง่าย อีกทั้งสามารถถ่ายทอดความรู้สึกทางอารมณ์และบรรยากาศได้อย่างซาบซึ้งดูดีเป็นภาพถ่ายที่อุดมด้วยคุณค่าทางสุนทรียภาพ (Aes-Thetic value) ดูแล้วเกิดความเพลิดเพลิน ยิ่งพิศยิ่งเพลิน อาศัยความเข้าใจตามนี้ ข้าพเจ้าจึงได้แปลคำ "Pictorial" มาเป็นภาษาไทยว่า "พิศเจริญ" อันหมายถึง ยิ่งพิศยิ่งงาม เจริญตา เจริญใจ คำว่า "เจริญ" ยังหมายถึง "มากขึ้น" ด้วย หรืออีกนัยหนึ่ง พิศดูให้มากขึ้น (ถ้าภาพไม่ชวนดู จะให้พิศดูให้ใจหรือ) ศัพท์นี้ได้เป็นที่เข้าใจของนักถ่ายภาพทั่วไปได้ใช้กันอย่างแพร่หลายสืบกว่าปีแล้ว จนกระทั่งได้เป็นชื่อของสมาคมถ่ายภาพพิศเจริญกรุงเทพไปอย่างเรียบร้อย เคยมีใครมาแปลเป็นสุนทรียทัศน์ ก็เพราะดี แต่ชาวและอ่านยากไปหน่อย การที่ภาพถ่ายพิศเจริญมีคุณค่าดังกล่าวได้นั้น มิใช่ถ่ายได้โดยบังเอิญย่อมจะต้องมีหลักเกณฑ์ประกอบจึงจะสำเร็จ ในทัศนะส่วนตัวเห็นว่า "การจัดองค์ประกอบทางพิศโทเรียล" (Pictorial Composition) มีความสำคัญยิ่งยวดในการถ่ายภาพประเภทนี้มาก เพราะว่าหลักเกณฑ์นี้ล้วนแต่สร้างโครงให้แก่ภาพพิศเจริญ เริ่มด้วยลักษณะของภาพที่เป็นจตุรัสสี่เหลี่ยมผืนผ้า ขาววรี การจัดวางจุดสนใจ ความสมดุลต่าง ๆ การเน้นกลุ่มก้อน เส้นสายและสี การประกอบด้วยรูปทรง (Forms) ต่าง ๆ การแสดงซ้ำซากล้อเลียน การเน้นสิ่งตรงข้าม ฯลฯ ควรฝึกถ่ายภาพลวดลายให้มาก ๆ เพราะเป็นแม่บทของการถ่ายภาพพิศเจริญ สรรพสิ่งในภาพถ่ายล้วนแต่ประกอบจากเส้น หรือ กลุ่มก้อนที่เห็นได้ชัด หรือแฝงมาทั้งสิ้น

เพียงอาศัยการถ่ายภาพอย่างเดียวยังหากเพียงพอไม่ การพิมพ์ ขยายภาพให้ห้องมืด ช่วยในการเน้นสี เรื่องราว อารมณ์ และอื่น ๆ ได้ดีขึ้น เฉพาะอย่างยิ่งในภาพขาวดำ นักถ่ายภาพที่ชำรองงานห้องมืดสามารถต่อเติมแมน นก หรือสิ่งอื่น ๆ ลงในภาพเพื่อชดเชยความบกพร่องนั้นย่อมเป็นการดีแน่ แต่พึงระมัดระวังในการต่อเติม ทำให้สมเหตุสมผล พร้อมทั้งให้ถูกต้องตามหลักทัศนียวิทยา จะได้ไม่เป็นที่ตำหนิของวงการวาดเขียนที่รู้เรื่องนี้ดีกว่านักถ่ายภาพทั่วไป

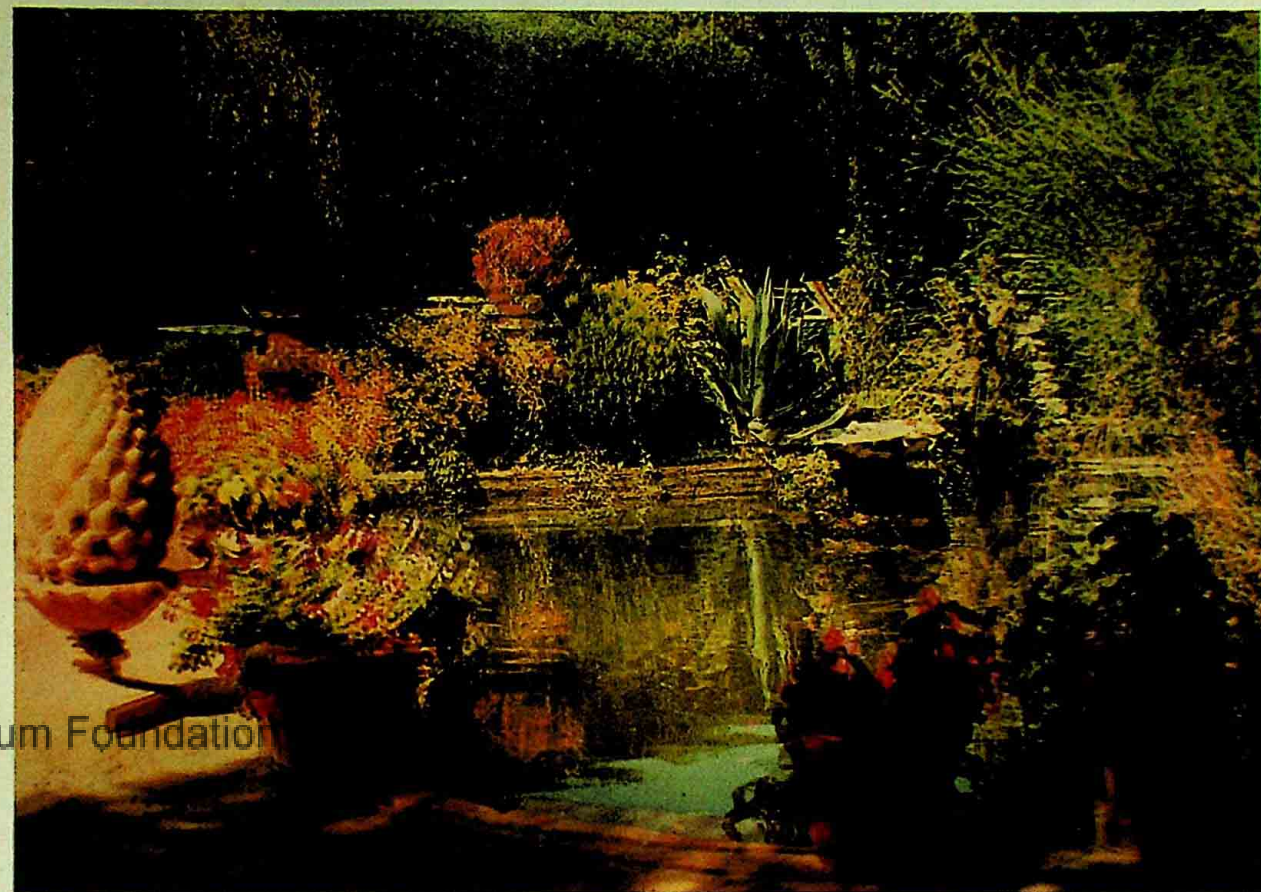
ในทศวรรษที่ผ่านมาข้าพเจ้าได้รับแนวการถ่ายภาพจากภาพพิศเจริญดั้งเดิมมาเป็นภาพถ่ายที่มีสังขธรรม (Realism) เล้ากับวิธีการทางพิศเจริญ (Pictorial Treatment) หลีกเลียง "พิศโทเรียลน้ำเน่า" เพื่อการสร้างสรรค์ มีความเชื่อมั่นว่าควรให้เลนส์ทำหน้าที่ในด้านแสง-เงา รูปทรง และความนึกคิดโดยไม่จำกัดเนื้อหาให้เกิดประโยชน์ให้มากที่สุดสมที่เป็นภาพถ่ายโดยแท้จริง จากภาพถ่ายทั้งหมดในนิทรรศการนี้ ท่านจะเห็นว่ามิต้องภาพแนวเก่า และใหม่ ตั้งแต่เรื่องที่ไม่เป็นเรื่อง เช่นโยแมลงมุม ขวดเปล่า ขวดแตก รอยร้าวบนกำแพง ฯลฯ จนไปถึงภาพลวดลายแปลกประหลาดตลอดจนภาพชีวิตบรรยายสัมพันธ์มนุษย์ ฯลฯ ที่บันทึกตามสภาพจริงด้วยสังขธรรม ปราศจากการปรุงแต่งบิดเบือนโดยอาศัยการจัดองค์ประกอบทางพิศเจริญเป็นแกน

ข้าพเจ้าถ่ายภาพในทุกสภาพอากาศไม่ว่าฝนจะตก แดดจะออก เพราะแต่ละสภาพแสงย่อมมีเรื่องราวที่เข้ากันได้อยู่ที่ผู้ถ่ายจะสามารถสร้างสรรค์ได้หรือไม่เท่านั้น ในด้านการใช้อุปกรณ์เมื่อสี่สิบสามปีก่อนงานส่วนใหญ่ได้มาจากกล้องเลนส์คู่ ซึ่งเป็นทั้งเลนส์มุมกว้างจนถึงเลนส์เทเลไปในตัว เมื่อเทคโนโลยีทางการผลิตกล้อง ๓๕ และฟิล์มก้าวหน้ายิ่ง ๆ ขึ้น จึงได้หันมาใช้กล้องเลนส์เดี่ยว ที่ถนัดและผลิตผลงานให้มากที่สุดก็คือกล้อง Pentax Spotmatic ถ่ายด้วยเลนส์เทเล ๑๓๕ มม ส่วนเลนส์มาตรฐานเลนส์มุมกว้างให้ผลผลิตเป็นบางครั้ง จนกระทั่งเมื่อปี ๒๕๑๘ ได้รางวัลกล้อง Nikon FL Photomic จากญี่ปุ่นมา ผลงานจากนั้นกล้องใหม่นี้ทำหน้าที่แทน แต่กล้อง Spotmatic ยังใช้การได้ดี เมื่อครั้งไปยุโรปเมื่อ ๒๕๒๕ ยังเคยทำหน้าที่ถ่ายภาพสีเนกาตีฟได้อย่างชัดชัดไม่แพ้กล้องใหม่ ๆ ข้าพเจ้าไม่ใช่ "นักเล่นกล้อง" จึงไม่ได้เปลี่ยนกล้องรุ่นใหม่ตามเขา (อาจจะเพราะกระเป๋าหนักไม่พอ) ด้วยความมั่นใจว่ากล้องที่เคยใช้ น้ำที่เคยใช้ ย่อมถนัดกว่ากล้องแปลก ๆ ใหม่ ๆ ที่ไม่เคยมือ การถ่ายภาพให้ได้จังหวะของวินาทีทองต้องมาจากความคล่องตัวในทุกด้าน เช่น เลือกมุมกล้องได้เหมาะ คำนวณการเผยแพร่ได้แม่นยำ หาโฟกัสได้ทันท่วงที ฯลฯ ย่อมเกิดจากผลในการฝึกฝนมาอย่างหนักจนเกิดความชำนาญ

หลังจากได้สะสมผลงานหลายร้อยภาพในรอบระยะหลายสิบปีได้ทำให้เกิดประณิธานขึ้นมามีจะพยายามหาโอกาสไม่ว่าวันใดวันหนึ่งจัดแสดงภาพถ่ายเหล่านี้สู่ประชาชน เพื่อถ่ายทอดความรู้สึก แลกเปลี่ยนทัศนะ และเผยแพร่ความรู้ความทางศิลปวิทยาการถ่ายภาพแก่ผู้ที่สนใจเพื่อศิลปะและการศึกษาสักครั้ง

บัดนี้ความฝันนั้นได้กลายเป็นความจริงขึ้นแล้ว ข้าพเจ้าใคร่ขอน้อมขอบพระคุณหอศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากรที่ได้กรุณาให้เกียรติเป็นเจ้าภาพจัดนิทรรศการนี้ขึ้น เส้นทางอันยาวนานของข้าพเจ้าจึงได้เวียนมาบรรจบถึงจุดนี้ จะขอก้าวต่อไปเรื่อยตามที่กำลังจะอำนวย

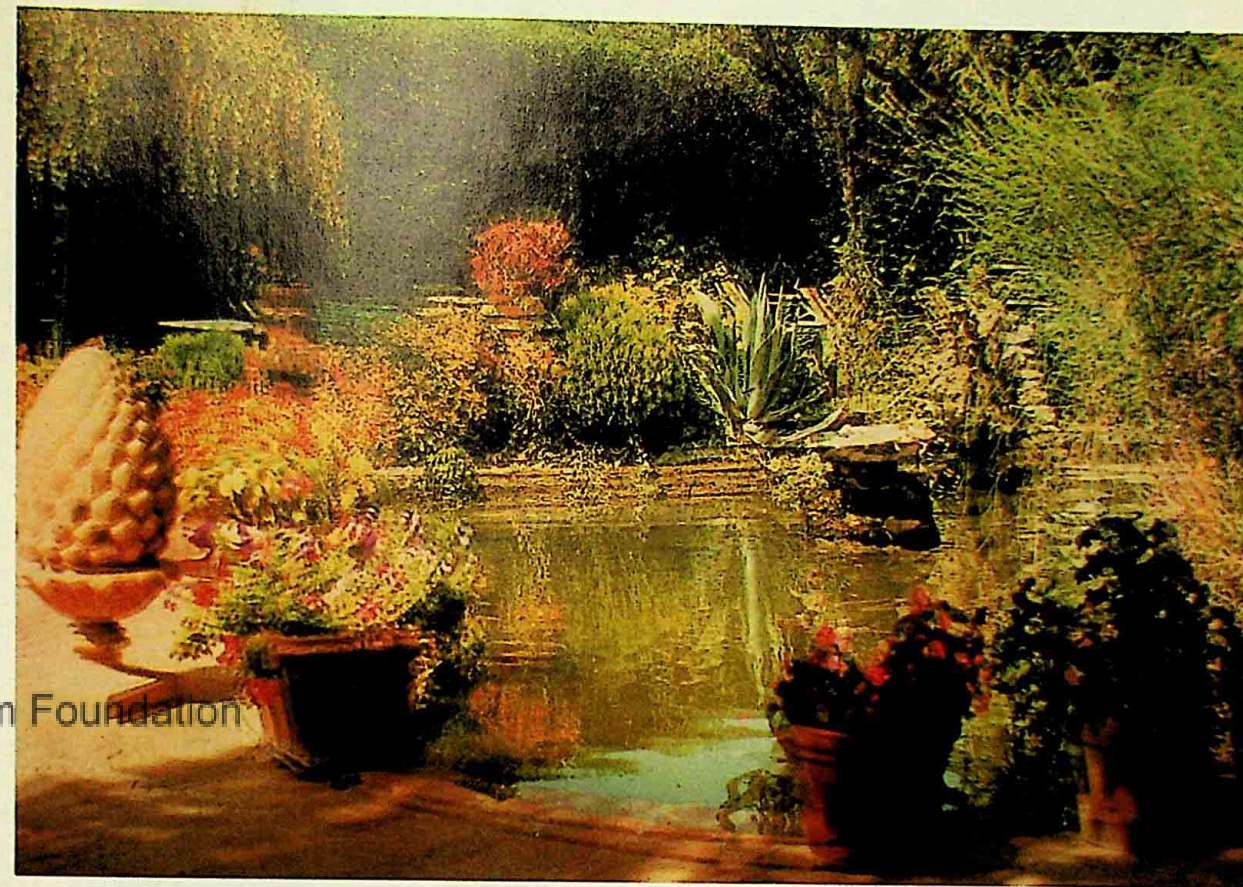
Rama IX Art Museum Foundation

๔๐ พายุทมนเจียบ

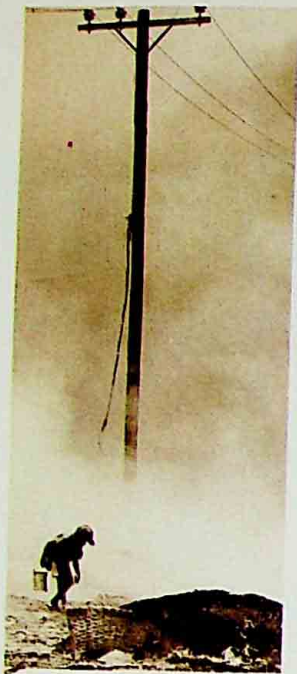
A GARDEN IN DREAM

Rama IX Art Museum Foundation

๔๐ พายุหมุนเจียบ

A GARDEN IN DREAM

๕๖ ก้น
SEARCH

๘๓ ชั่วนิรันดร์
FROM HERE TO ETERNITY

๑๘๐ ขำก้นใหญ่
WHAT A GREAT JOKE!

Rama IX Art Museum Foundation

๒๔ ปีกอันแข็งแกร่ง
VINGS OF VITALITY

๑๒๓ อนาคตมืด
DARK FUTURE

๑๒๕ แนวแบ่งเขต
SEPARATORS

๓๐ รอคำนขบวนแรก
MORNING EXPRESS

๑๖๖ ไร้พันธุ์ดำ
NO BLACK TULIPS

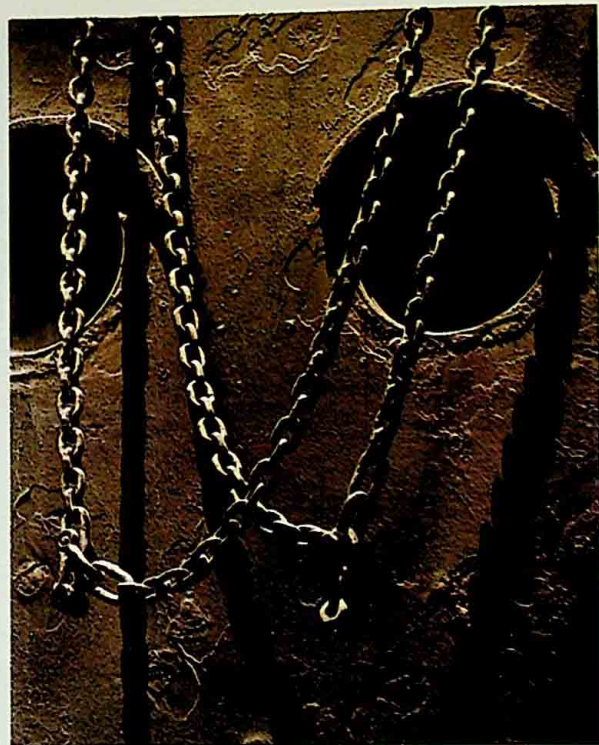

๑๖๕ จอแจในเมืองสงบ
A MORNING MOOD

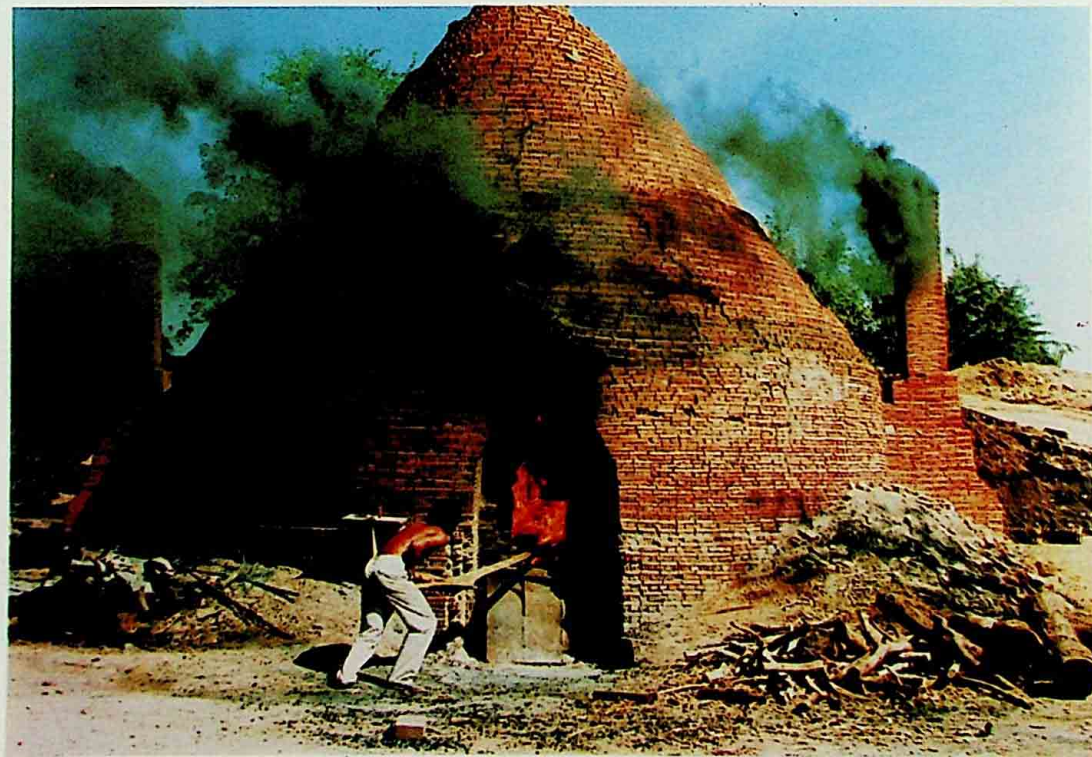

๑๖๗ ฝนกระหน่ำลอนดอน
UNPREDICTABLE RAIN

๑๑๖ พันธนาการ
W IN CHAIN

๑๕๔ จากดินเหนียวเป็นอิฐ
FROM CLAY TO BRICKS

Rama IX Art Museum Foundation

๒๕ สุ่มอย่างฝันๆ
AN UNWARILY TRAP

๑๓๖ สายสัมพันธ์
A FAMILY CHAIN